

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра генетики, селекції і насінництва ім. проф. М.О. Зеленського

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан агробіологічного факультету
Коваленко В. П.
“ ” 20__ р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
генетики, селекції і насінництва
ім. проф. М.О. Зеленського
Протокол № 10 від “ 16 ” 05 2024р.
Завідувач кафедри
Макарчук О. С.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

(вибіркова за уподобанням студента)

Ринок насіння сортів і гібридів

Факультет агробіологічний

Розробники: професор, канд. с.-г. наук, доцент Жемойда В.Л.,
асистент, доктор філософії Спряжка Р.О.

Опис навчальної дисципліни Ринок насіння сортів і гібридів

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова за уподобанням студента	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні заняття	<i>15 год.</i>	
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>2 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів сучасних і глибоких уявлень та знань з теорії і практики селекційно-насінницької роботи, що дасть можливість найбільш повно реалізовувати і використовувати потенціал окремої культури в реалізації досягнень селекції, збереження в процесі розмноження сортів і гібридів всіх морфологічних ознак і біологічних властивостей насіння з використанням сучасних методів.

Завдання: теоретичне і практичне вивчення для розширення знань щодо основних понять в селекції і насінництві, які необхідні для практичної і наукової роботи в НД установах, с.-г. підприємствах, державних та фермерських господарствах різних форм власності, формування умінь що дозволяють застосовувати отримані теоретичні і практичні завдання при аналізі поставлених задач і проблем.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Насіння і садивний матеріал – матеріальна складова ринку														
Тема 1. Насіння і садивний матеріал, як засіб виробництва		14	2	2			10							
Тема 2. Концепція розвитку насінництва в Україні		16	2	2			12							
Тема 3. Законодавча база сучасного насінництва в Україні		16	2	2			12							
Тема 4. Атестаційні вимоги до суб'єктів насінництва		14	1	1			12							
Разом за змістовим модулем 1		60	7	7			46							
Змістовий модуль 2. Особливості формування і розвитку ринку сортів рослин														
Тема 1. Сорт рослин, як інноваційний товар рослинництва		14	2	2			10							
Тема 2. Теоретичні основи функціонування ринку насіння сортів і гібридів		14	2	2			10							
Тема 3. Світові тенденції розвитку ринку сортів рослин		16	2	2			12							
Тема 4. Оцінка сучасного вітчизняного ринку сортів рослин		16	2	2			12							
Разом за змістовим модулем 2		60	8	8			44							
Усього годин		120	15	15			90							

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Реєстри сортів рослин придатних до поширення в Україні та суб'єктів насінництва та розсадництва	2 год.
2	Сортове районування основних сільськогосподарських культур. Вивчення сортових ознак, сортів та гібридів основних сільськогосподарських культур та сортів	2 год.
3	Вивчення систем насінництва основних сільськогосподарських культур: зернових, зернобобових, кукурудзи, соняшнику та ін.	2 год.

4	Економічна ефективність сортооновлення та сортозаміни насіння і садивного матеріалу	2 год.
5	Розрахунки потреб у насінні і насінневих фондах району, області, країни зернових культур	2 год.
6	Розрахунок виробництва насіння кукурудзи та соняшнику	2 год.
7	Вивчення методики апробації (інспектування) сортових посівів зернових культур, кукурудзи та сорго	2 год.
8	Документація на сортові посіви та насіння	1 год.
ВСЬОГО		15 год.

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація селекційно-насінницької роботи в Україні	4 год.
2	Основні селекційно-насінницькі НДУ України. Специфіка їх роботи	2 год.
3	Опрацювання законів України «Про насіння та садивний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин» та ін.	2 год.
4	Реєстр виробників насіння	2 год.
5	Історія та етапи розвитку насінництва в Україні	2 год.
6	Системи насінництва основних с.-г. культур	4 год.
7	Причини погіршення сортових та посівних якостей насіння	2 год.
8	Особливості насінництва в НДУ установах	2 год.
9	Особливості використання гетерозису, ЦЧС	10 год.
10	Методика вирощування гібридного насіння	10 год.
11	Зональне насінництво зернових	2 год.
12	Зональне насінництво гетерозисних культур	2 год.
13	Технологічні аспекти вирощування високоякісного насіння: зернових, зернобобових, гетерозисних культур, картоплі, цукрового буряка та багаторічних трав	20 год.
14	Ліцензійні угоди та пакет документів для ведення насінництва	8 год.
15	Реєстрація насінницького господарства, суб'єкти насінництва. Паспорт-патент	6 год.
16	Державний та внутрішньогосподарський контроль	6 год.
17	Насінневий контроль	6 год.
ВСЬОГО		90 год.

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- захист практичних робіт;

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);

7. Методи оцінювання.

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт;

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України e-Learn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2747>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Гаврилюк М. М., Соколов В. М., Жемойда В. Л. Практичне насінництво та насіннезнавство сільськогосподарських культур: навч. Посібник. Вінниця. 2019. 270 с.
2. Каленська С. М., Новицька Н. В., Жемойда В. Л. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур. Вінниця : Далинюк, 2011. 322 с.
3. ЗАКОН УКРАЇНИ Про насіння і садивний матеріал
4. Державний реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва
5. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні
6. Храпійчук Н.М., Соколов В.М., Вишневський В.В. «Порядок організації внутрішньогосподарського контролю», Київ-Одеса, 2016. – 56 с.
7. Жемойда В.Л., Макарчук О.С., Башкірова Н.В., «Селекція і насінництво польових культур». – Методичний посібник для виконання ЛПЗ та самостійної роботи студентів АБФ та ФЗР. – Київ, 2015. – 87 с;
8. Методика проведення інспектування сортових посівів кукурудзи та сорго, Київ 2009.
9. Соколов В.М., Мельник С.І. «Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур». – Одеса-Київ-2009.
10. ДСТУ 2240-93 «Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості». Держстандарт України, 1994.
11. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин (під ред.. В.В. Вовкодава). Київ, 2006. – 31 с.
12. Схема ОЕСД з сортової сертифікації культур, що має обіг у міжнародній торгівлі (Paris, 2001, 2009)
13. Кіндрок М.О., Соколов В.М., Вишневський «Насінництво з основами насіннезнавства».-Київ, Аграрна наука, 2012. – 264 С.